

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Vážený pan

Mgr. Richard BRABEC

ministr životního prostředí ČR

MŽP

Vršovická 65

100 00 Praha 10

Vážený pane ministře,

dovolte mi, abych Vám touto cestou sdělil stanovisko Katedry práva životního prostředí Právnické fakulty Univerzity Karlovy ve věci použití plošné povrchové aplikace rodenticidů ke tlumení přemnožených populací hrabošů polních.

Po seznámení se se všemi obecně přístupnými informacemi a fakty konstatujeme, že necílová (tedy nikoliv do nory či přes pastičku) a neselektivní aplikace rodenticidu plošně jednoznačně porušuje zákaz obsažený v § 50 zákona o ochraně přírody a krajiny, zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů.

Dle našeho názoru je nepochybné, že při plošném a nekontrolovatelném rozmístění granulí jedu by tyto mohly být požitý jedinci zvláště chráněných druhů, ať již přímo jiných chráněných hlodavců (například sysel, křeček apod.), drobných druhů chráněných ptáků, ale i nepřímo požitý přes hraboše druhy dravých ptáků, sov, čápů a dalších přirozených predátorů hraboše polního. Nelze samozřejmě vyloučit ani vliv na domácí zvířata (pes, kočka) či zvěř dle zákona o myslivosti (bažant, koroptev, zajíc atd.). Tím by došlo k usmrcení či poškození zdraví jedinců těchto druhů.

Pokud by tedy někde měl být rodenticid použit plošně a povrchově (mimo nory či pastičky), pak jedine s udělením výjimky dle § 56 zákona (prevence škod na úrodě), k čemuž by byl na základě individuální žádosti příslušný místně příslušný krajský úřad dle § 77a zákona. Udělení výjimky a její opodstatnění, ale i rozsah a způsob provedení, by pak jistě muselo být spojeno s individuálním posouzením každého jednotlivého případu.

Katedra je názoru, že by způsoby boje s přemnoženým hrabošem polním měly být kombinovány v podobě hluboké orby, diverzifikace plodin a velikostí polí a jejich kultur, ale hlavně podporou dravých ptáků, sov a čápů (berličky, sovníky a další budky, sloupy a podložky pod hnízda čápů apod.). Konečně by měla být možná i vyšší tolerance myslivců (snížení či zastavení) v odstřelu lišky, lasičky a dalších drobných šelem jako dalších predátorů, což je však otázkou v kompetenci resortu Ministerstva zemědělství ?!

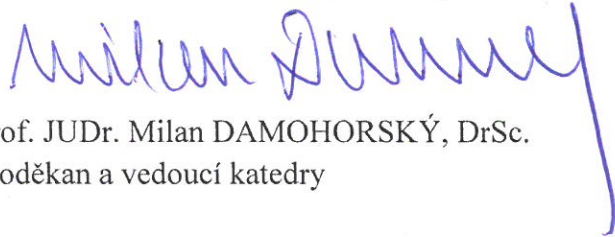
Jakkoliv chápeme snahu (zejména velkých) zemědělců o snížení dočasně gradující (souběh pro hraboše příznivých faktorů v jednom roce, podpořených místně nesprávnou zemědělskou praxí) populace tohoto polního škůdce, nelze ji řešit na úkor jiných zájmů a v rozporu s jinými než zemědělskými zákony – zde na úseku ochrany přírody a krajiny či ochrany zvířat proti týrání, ale i na úkor přirozené rovnováhy druhů v přírodě.

Provedení plošného hubení hrabošů rodenticidem bez pravomocného udělení příslušné výjimky by pak jistě naplňovalo skutkovou podstatu příslušného přestupku, popřípadě až trestného činu. Zde je možná deliktní odpovědnost jak právnických, tak i fyzických osob.

Finanční podpora a hlavně kompenzace takovýchto ztrát v zemědělství by měla být nově důsledně vázána na plnění výše uvedených preventivních opatření v jejich mnohosti a plnění zásad správné zemědělské praxe.

Jen pro úplnost pak dodáváme, že aplikace ve zvláště chráněných územích (zejména v první a druhé zóně CHKO), ale i v jejich ochranných pásmech či ptačích oblastech též podléhají předchozímu udělení výjimky, popřípadě souhlasu orgánu ochrany přírody dle zákona o ochraně přírody a krajiny.

Za Katedru práva životního prostředí
Právnické fakulty Univerzity Karlovy

Prof. JUDr. Milan DAMOHORSKÝ, DrSc.
proděkan a vedoucí katedry

V Praze dne 12.8. 2019

Na vědomí: Ing. Vladimír DOLEJSKÝ, PhD.

náměstek ministra životního prostředí ČR